

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

Интернет страница НБС и практични примери коришћења калкулатора за поређење цена терминских уговора

Наташа Понигер,

Одељење за политику курса динара и домаће девизно тржиште,

Сектор за послове монетарног система и политике, Народна банка Србије

Београд, 20. јул 2010. године

Страница *Девизни хеџинг*

- Насловна страна сајта Народне банке Србије, испод линка *Заштита корисника*;
- Садржај странице:
  - Основни појмови у вези ризика промене девизног курса и начина заштите од ове врсте ризика,
  - Прописи,
  - Калкулатори,
  - Линкови банака,
  - Публикације,
  - Најчешће постављана питања,
  - Актуелности.

Прописи

- Линк за основне прописе којима се регулишу питања у вези куповине и продаје девиза и функционисања финансијског тржишта у Републици Србији:
  - Закон о девизном пословању,
  - Закон о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената.

Калкулатори

- Калкулатор за рачунање терминског курса,
- Калкулатор за поређење цена терминских уговора о куповини девиза.

Калкулатор за рачунање терминског курса

- Сврха калкулатора,
- Термински курс, формула:

$$T = S \times \left[\frac{1 + \left(\frac{k_2 \times d}{360} \right)}{1 + \left(\frac{k_1 \times d}{360} \right)} \right]$$

- Висина терминског курса зависи од:
  - висине актуелног спот курса,
  - разлике између каматних стопа на две валуте,
  - рачности трансакције.

Калкулатор за рачунање терминског курса

Овај калкулатор се може користити за:

- рачунање терминског курса у трансакцијама терминске куповине или продаје девиза,
- рачунање терминског курса у девизним своп трансакцијама,
- за све терминске и своп трансакције у којима је једна валута динар (RSD), а друга долар (USD), евро (EUR) или швајцарски франак (CHF).

Резултати су дати на дну странице.

Унесите податке *

Валутни пар	<input type="text" value="Евро-динар (EUR/RSD)"/>	
Рочност трансакције	<input type="text" value="6 месеци (180 дана)"/>	
Текући курс	<input type="text" value="104,8999"/>	Извор: Народна банка Србије
Текућа каматна стопа на RSD	<input type="text" value="10,63"/>	% Извор: Thomson Reuters Serbia
Текућа каматна стопа на EUR	<input type="text" value="1,12"/>	% Извор: EURIBOR

* За унос децимала користити зарез.

Израчунај

Нови унос

Резултати

Термински курс

динара

Калкулатор за поређење цена терминских уговора о куповини девиза

- Сврха калкулатора:
  - у пракси: поређење цена терминских уговора о куповини девиза како би се утврдило који уговор је повољнији за купца девиза;
  - указивање на значај свих елемената уговора о терминској куповини девиза.
- Нарочито значајан када је бар један од уговора покривени форвард.

Када је бар један од уговора о куповини девиза - покривени уговор...

- Не сме се аутоматски одбацити понуда са вишим терминским курсом нити прихватити понуда са нижим терминским курсом;
- Не сме се аутоматски одбацити понуда у којој се захтева динарско покриће, односно виши износ динарског покрића.

Елементи калкулатора

- **Износ девиза,**
- **Рочност,**
- Термински курс за обе понуде,
- Динарски депозит за обе понуде,
- Каматна стопа за обе понуде,
- **Тржишна каматна стопа.**

Примери 1-3

- Неповољнији термински курс не значи да је понуда неповољнија:

све зависи од каматне стопе која се нуди на динарско покриће код покривеног форварда!

Пример 1: чисти форварди, различити термински курсеви

Резултати су дати на дну странице.

Подаци о терминској куповини девиза*				
Износ девиза који се купује	<input type="text" value="1.000.000,00"/>			
Рочност трансакције (број дана)	<input type="text" value="180"/>			
	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Понуђени термински курс	<input type="text" value="108,0000"/>	дин.	<input type="text" value="109,0000"/>	дин.
Тражени динарски депозит	<input type="text" value="0,00"/>	дин.	<input type="text" value="0,00"/>	дин.
Понуђена каматна стопа на динарски депозит	<input type="text" value="0,00"/>	%	<input type="text" value="0,00"/>	%
Тржишна каматна стопа на динарски депозит исте рочности	<input type="text" value="0,00"/>	%	<input type="text" value="0,00"/>	%

* За унос децимала користити зарез.

Резултати

	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Динарска противвредност девиза по терминском курсу	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.
Губитак по основу разлике између тржишне и понуђене каматне стопе	<input type="text" value="0,00"/>	дин.	<input type="text" value="0,00"/>	дин.
Вредност трансакције у динарима за поређење	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.

Повољнија је понуда бр. 1, за 1.000.000,00 дин.

Пример 2: покривени форварди, исти % покрића, иста камата, различити термински курсеви

Резултати су дати на дну странице:

Подаци о терминској куповини девиза*				
Износ девиза који се купује	<input type="text" value="1.000.000,00"/>			
Рочност трансакције (број дана)	<input type="text" value="180"/>			
	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Понуђени термински курс	<input type="text" value="108,0000"/>	дин.	<input type="text" value="109,0000"/>	дин.
Тражени динарски депозит	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.
Понуђена каматна стопа на динарски депозит	<input type="text" value="5,00"/>	%	<input type="text" value="5,00"/>	%
Тржишна каматна стопа на динарски депозит исте рочности	<input type="text" value="5,00"/>	%	<input type="text" value="5,00"/>	%

* За унос децимала користити зарез.

Израчунај

Нови унос

Резултати

	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Динарска противвредност девиза по терминском курсу	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.
Губитак по основу разлике између тржишне и понуђене каматне стопе	<input type="text" value="0,00"/>	дин.	<input type="text" value="0,00"/>	дин.
Вредност трансакције у динарима за поређење	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.

Повољнија је понуда бр. 1, за 1.000.000,00 дин.

Пример 3: покривени форварди, исти % покрића, различити термински курсеви, различите каматне стопе

Резултати су дати на дну странице.

Подаци о терминској куповини девиза*				
Износ девиза који се купује	<input type="text" value="1.000.000,00"/>			
Рочност трансакције (број дана)	<input type="text" value="180"/>			
	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Понуђени термински курс	<input type="text" value="108,0000"/>	дин.	<input type="text" value="109,0000"/>	дин.
Тражени динарски депозит	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.
Понуђена каматна стопа на динарски депозит	<input type="text" value="2,00"/>	%	<input type="text" value="5,00"/>	%
Тржишна каматна стопа на динарски депозит исте рочности	<input type="text" value="5,00"/>	%	<input type="text" value="5,00"/>	%

* За унос децимала користити зарез.

Резултати

	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Динарска противвредност девиза по терминском курсу	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.
Губитак по основу разлике између тржишне и понуђене каматне стопе	<input type="text" value="1.592.414,94"/>	дин.	<input type="text" value="0,00"/>	дин.
Вредност трансакције у динарима за поређење	<input type="text" value="109.592.414,94"/>	дин.	<input type="text" value="109.000.000,00"/>	дин.

Повољнија је понуда бр. 2, за 592.414,94 дин.

Примери 4-5

- Захтевање динарског покрића не мора да буде неповољно:

све зависи од терминског курса и каматне стопе која се нуди на динарско покриће код покривеног форварда!

Пример 4: чист и покривени форвард са НИСКОМ каматом

Резултати су дати на дну странице.

Подаци о терминској куповини девиза*				
Износ девиза који се купује	<input type="text" value="1.000.000,00"/>			
Рочност трансакције (број дана)	<input type="text" value="180"/>			
	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Понуђени термински курс	<input type="text" value="108,0000"/>	дин.	<input type="text" value="108,0000"/>	дин.
Тражени динарски депозит	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="0,00"/>	дин.
Понуђена каматна стопа на динарски депозит	<input type="text" value="2,00"/>	%	<input type="text" value="0,00"/>	%
Тржишна каматна стопа на динарски депозит исте рочности	<input type="text" value="5,00"/>	%	<input type="text" value="0,00"/>	%

* За унос децимала користити зарез.

Резултати

	Понуда бр. 1		Понуда бр. 2	
Динарска противвредност девиза по терминском курсу	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.
Губитак по основу разлике између тржишне и понуђене каматне стопе	<input type="text" value="1.592.414,94"/>	дин.	<input type="text" value="0,00"/>	дин.
Вредност трансакције у динарима за поређење	<input type="text" value="109.592.414,94"/>	дин.	<input type="text" value="108.000.000,00"/>	дин.

Повољнија је понуда бр. 2, за 1.592.414,94 дин.

Пример 5: чист и покривени форвард са ВИСОКОМ КАМАТОМ

Резултати су дати на дну странице.

Подаци о терминској куповини девиза*			
Износ девиза који се купује	<input type="text" value="1.000.000,00"/>		
Рочност трансакције (број дана)	<input type="text" value="180"/>		
	Понуда бр. 1	Понуда бр. 2	
Понуђени термински курс	<input type="text" value="108,0000"/> дин.	<input type="text" value="108,0000"/> дин.	
Тражени динарски депозит	<input type="text" value="108.000.000,00"/> дин.	<input type="text" value="0,00"/> дин.	
Понуђена каматна стопа на динарски депозит	<input type="text" value="6,00"/> %	<input type="text" value="0,00"/> %	
Тржишна каматна стопа на динарски депозит исте рочности	<input type="text" value="5,00"/> %	<input type="text" value="0,00"/> %	

* За унос децимала користити зарез.

Израчунај

Нови унос

Резултати

	Понуда бр. 1	Понуда бр. 2	
Динарска противвредност девиза по терминском курсу	<input type="text" value="108.000.000,00"/> дин.	<input type="text" value="108.000.000,00"/> дин.	
Губитак по основу разлике између тржишне и понуђене каматне стопе	<input type="text" value="-525.737,25"/> дин.	<input type="text" value="0,00"/> дин.	
Вредност трансакције у динарима за поређење	<input type="text" value="107.474.262,75"/> дин.	<input type="text" value="108.000.000,00"/> дин.	

Повољнија је понуда бр. 1, за 525.737,25 дин.

Повољнији је онај уговор код ког је:

- нижи термински курс,
- виша каматна стопа која се нуди на покриће,
- нижи износ покрића уколико се не остварује камата на депонова средства или је она ниска,
- виши износ покрића уколико се нуди висока камата на депонована средства.

Потребно је узети у обзир све елементе уговора који се нуди!

Линкови банака

- Линкови за интернет странице банака у Републици Србији:
  - које нуде инструменте заштите од девизног ризика,
  - које имају веб презентације својих понуда.

Публикације

- Брошура *Финансијски деривати (2008)*;
- Проспект *Заштита од ризика промене девизног курса.*

Најчешће постављана питања

- Најчешће постављана питања и одговори

Актуелности

- Најаве конференција,
- Нове публикације, итд.

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

Хвала на пажњи!

Контакт:

011/333-7974, 333-8043

devizno.trziste@nbs.rs